

Акценти

10 години „Трибуна Арсенал“: ПИШЕМ ИСТОРИЯТА

254-ти брой държат в ръцете си многохилядните читатели на вестника на „Арсенал“ днес, в навечерието на 1-ви май, Денят на труда и международната работническа солидарност. На този ден, преди точно 10 години, излиза първият брой на възобновения „заводски“ вестник, както с любов е наричано навремето печатното периодично издание на казанлъшката оръжейница – „Заводска трибуна“, чийто пряк приемник е „Трибуна Арсенал“.

Защо трибуна? – реторично пита от челната страница на първия брой генералният директор на дружеството инж. Николай Ибушев, който води и Издателския съвет на вестника. Защото от тези страници всеки от голямото арсеналско семейство може да каже всичко, е неговият отговор, обявен във водещата редакционна статия под заглавие „На добър час, „Трибуна Арсенал“!“.

Два пъти месечно по осем страници. „Ветерани“, „Арсеналска гордост“, „Експертно“, „Животът ни“, „Времена и хора“... стават любими рубрики на читателите на изданието, което привлича с човешки си облик своята голяма публика и далеч извън портала на „Арсенал“. Издание, което арсеналци вече свойски именуваат помежду си „Трибуната“.

Продължава на стр. 2 и 4

„АРСЕНАЛ“ АД - КАЗАНЛЪК

ОТДАВА ПОД НАЕМ за временно и възмездно ползване
НЕДВИЖИМ ИМОТ – ОРАНЖЕРИЯ

намиращ се на бул. „Розова долина“ № 27, местност „Кайнарджа“

НЕДВИЖИМИЯТ ИМОТ включва земя с изградени на нея:

- Стъклена оранжерия с площ **4876 м²**
- Сграда пропуск с площ **14,05 м²**
- Битова сграда с площ **151,60 м²**
- Навес с площ **75,20 м²**
- Помпена станция с площ **8,90 м²**
- Сграда трафопост с площ **9,20 м²**
- Сграда склад с площ **45,40 м²**
- Сграда с площ **41,35 м²**
- Сграда работилница с площ **92 м²**

Срок за отдаване: **не по-малко от 12 месеца**

Цена: **по договаряне.**

За контакти: **0888213376; 0431/6 33 23.**

МОТИВИРАЙТЕ

своите служители, клиенти и партньори

СВЕТЛИ ВЕЛИКДЕНСКИ ПРАЗНИЦИ!

Уважаеми казанлъчани, Скъпи арсеналци,

Броени дни остават до един от най-светлите християнски празници – Възкресение Христово!

Повече от 2 хилядолетия вярата във Възкресението поддържа човешкия дух и му дава сили да преодолее житейските препятствия. През последната година светът преминава през ново изпитание, което ни напомня, че дори днес, когато свръхтехнологите движат човечеството, вярата също ни е изключително необходима. Вярата в доброто, в общите ни усилия да преборим трудностите и да излезем още по-силни от тях.

Убеден съм, че колкото и различни да сме ние, хората, колкото и стръмни да са житейските и професионалните ни пътища, всички вървим по тях с надежда и в очакване чудото на Възкресението да се случи. И осъзнаваме, че това чудо преди всичко е в нашите души, в мислите и сърцата ни. И да не забравяме да спазваме Десетте Божии заповеди.

Пожелавам ви да бъдете здрави, изпълнени с положителна енергия, да бъдете щастливи заедно със семействата и близките си в предстоящите празници.

Светъл и благословен Великден!

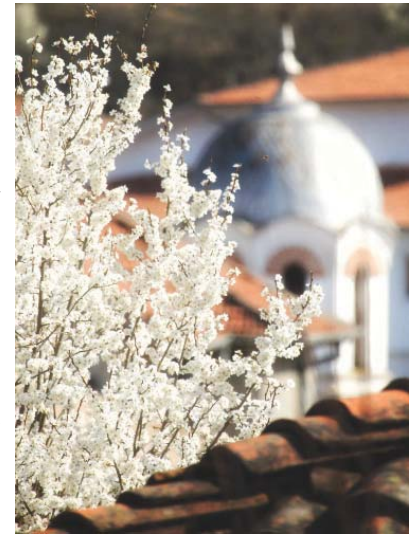
Инж. Николай Ибушев

Генерален директор на „Арсенал“ АД

Председател на Борда на директорите на „Арсенал-2000“ АД

Почетен гражданин на Казанлък

Основател и ръководител на МК „Алтернативата на гражданите“

Честит празник на град Мъглиж - Цветница!

Специално доставена риба Белуга за деликатесите на ресторант „Орешака“!

Здравословни и невероятно вкусни рецепти от Белуга приготвят за вас кулинарните виртуози на „Орешака“! Изисканата храна и класните питиета, поднесени в живописната обстановка на ресторанта, превръщат всяко посещение тук в незабравимо преживяване!

Очакваме Ви!

За резервации в ресторант „Орешака“: 0700 70 717, www.oreshaka-bg.com

Ресторант „Орешака“ търси:

- Хигиенистка
- Сервитьори / сервитьорки

За контакти:

0700 70 717, от 10.00 до 22.00 часа

Продължава от стр. 1

10 години „Трибуна Арсенал“: ПИШЕМ ИСТОРИЯТА

Да бъде обективен и точен, е пожеланието към редакционния екип, отправено още в първия брой от създателя на вестника, инж. Николай Ибушев. Но той държи на още нещо – изданието да бъде вълнуващо, търсейки позитивните събития и личности, които градят настоящето на „Арсенал“. Настояще, което неусетно се превръща в история.

10 години по-късно безпристрастен поглед към страниците на „Трибуна Арсенал“ категорично показва: Да, тук се пише историята на казанлъшката оръжейница. В числа, събития, личности и човешки

е по страниците на вестника.

Написаното остава

Спомени в забележителни подробности с читателите на вестника споделят култови за Казанлък личности, започнали професионалната и обществената си кариера в „Арсенал“. Запечатани са перипетиите по създаването на прословутите роторни линии на Завод 2, минали през умовете и сърцата на специалисти като инж. Николай Колев, ръководител на заводите 2 и 8, първи директор на ТЕЦ – Казанлък. И него вече го

депутат и общественик на Казанлък, когото загубихме наскоро. Себе си тук оставиха и редица успешни съвременни бизнесмени, градили индустриалния облик на Казанлък. Част от Коалиция „Алтернативата на гражданите“, наследник на „Експерти за Казанлък“, бяха Петър Киров от „Промон“ и Денчо Христов от „Елмонт“, също напуснали ни без време. Както и още десетки бизнесмени и общественици на града, обединени от идеята за професионализъм и помощ към обществото, прокламирана от „Алтернативата на гражданите“.

Арсеналска „Трибуна“ открива личности

По страниците на вестника се чете историята на предприятието, съхранена от пазители като инж. Неделчо Братоев – „Паметта на Завод 5 и ИММ“. Щателно и в точни факти той връща лентата на събитията по страниците на изданието неведнъж. Тук могат да се намерят и „лентите“ с хрониките на начинания и извън оръжейницата. Експерти и мениджъри на водещи фирми и финансови институции от Казанлък също оставят следи по страниците на „Трибуна“. Нещо повече, те на дело споделят множество благотворителни каузи, инициирани от „Арсенал“, от групата съветници „Алтернативата на гражданите“ и лично от генералния директор на дружеството инж. Николай Ибушев. Верни на идеята да отворят вестника за позитивните новини, членовете на Издателския съвет и пишещите стават посланици на Доброто, чрез

кметства в региона...

„Арсенал“ и неговата „Трибуна“ застават зад каузи

10-те години благотворителност в полза на отделния човек и обществото впечатляват, вижда всеки, разгърнал ред по ред броевете от 2011 г. до сега. А дарителските акции на „Алтернативата на гражданите“ за това време „гонят“ сумата от 100 хил. лв., четем по страниците на вестника. 15 хил. лв. от тях са в новите полилеи на храм „Св. Пророк Илия“. Стотици са дарените книги за фирмената и общинската библиотека. Десетки хиляди лева са дарени за общинската болница – за първото обследване на сградата, чрез което се реализира европроект на ремонт; за нов товарен асансьор; десетки хиляди е и приносът за оборудването на казанлъшкото ковид-отделение, за обновяване на Часовниковата кула в Енина, за основен ремонт на Здравната служба там, за богатата Коледна украса в центъра на населеното място.

Вестникът на арсеналци поддържа жива връзката с бъдещето. Съществува тема за „Трибуна Арсенал“ е развитието на казанлъшкото образование, особено на професионалното. Десетки текстове отразяват състоянието на училището, дало на „Арсенал“ най-ценните му кадри от средния ешелон – ПГ „Иван Хаджиенов“ и училището, база за изграждането на инженерно-техническия състав – ПМГ „Никола Обрешков“, чийто директор години наред е част от листата съветници-експерти. Постоянна под-

дарение за новия си научен център в размер на 20 хил. лв., а със съдействието на „Арсенал“ водещото училище на Казанлък гради успешни отношения с побратимени градове и институции в Япония.

По страниците на изданието са още полезните усилия на фирмения мениджмънт за обучението на специалисти с висше техническо образование, чрез студентски програми, реализирани в партньорство с висши учебни заведения и особено с ТУ-София, филиал Пловдив.

С активната помощ на „Арсенал“ бе открито първото висше училище в Казанлък – Техническият колеж. Новата материална база на колежа е факт благодарение на спомоществователството на „Арсенал“ и общинските съветници от Коалиция „Алтернативата на гражданите“, дали лични средства за целта, и поделили огромна благотворителна акция сред бизнеса в целия град. Една трета от сумата за базата на колежа е осигурена от арсеналци, общинските съветници и членове на Коалицията.

Човекът – грижа от първа величина

Десетки кампании за набиране на средства за лечение и обучение е подел вестникът на арсеналци заедно с фирменото ръководство. Огромна подкрепа струи от страниците, отразили кампаниите „Живот за Маги“ от Завод 5 и за обучението на Александра. Синдикалната солидарност е във всеки брой на изданието.

Интервюта с ярки личности от културния живот на Казанлък разкриват началото на техния път в изкуството и литературата. Своята арсеналска история имат най-

Инж. Николай Ибушев връчва уникално сувенирно издание на АК-47 на инж. Георги Марков по случай неговото пенсиониране, снимката е от Брой 1 на „Трибуна Арсенал“, 1 май 2011 г.

съдби.

Новата история на „Арсенал“ в икономически показатели, инвестиции, реализации на европрограми за обновяване на оборудването, сградния фонд и подобряването качеството и ефективността на труда, материализирана в разширението на производството, растеж на продажбите и въвеждането на иновативни технологии и модерни изделия, са съхранени по страниците на арсеналската „трибуна“ и вече са записани като достоверна историческа хроника.

В своите 254 броя вестникът е разказал професионалните и лични истории на стотици, дори хиляди арсеналци. Находчивият поглед през рубриката „Ветерани“ от самото начало събира на едно място пионерите на големия бум на арсеналското специално производство от 60-те, 70-те и 80-те години на миналия вече 20-и век. Събира ги в дълги срещи, в хиляди думи и стотици архивни снимки, много от тях, публикувани тук за пръв път. От първо лице своя път в „Арсенал“ описват легенди като инж. Георги Марков, първият завършил Тулския политехнически институт казанлъшки инженер, наричан „Школата на оръжейника“. Главен конструктор, заместник директор на Завод 1 в Шейново, забележителен специалист, прокарал тук пътя на „Калашников“, „Макаров“ и „Стрелата“... Него вече го няма, но споделено

няма. Но той е на „Трибуна“ винаги. Уникалният Бончо Песев – технолог, икономист, профсъюзен деятел от градски и национален мащаб, не издаде в книга своите спомени. Но той разказа най-интересното от тях за читателите на вестника: най-значимите събития от живота на Дома на културата „Арсенал“ преди 1989-а; голямата стачка в началото на 90-те; поставянето на първата плоча на Левски на Хана на баба Гана и още...

Уникалната професионална и лична история на зам.-директора в средата на 80-те и военен аташе в Москва, Сашо Димитров, бе издирена и публикувана след продължителна среща в дома му, след десетки изписани листи и часове слушане на невероятни истории. Той също ни напусна скоро. Но „Трибуна Арсенал“ запомни за поколенията този уникален жизнен път, свързан с „Арсенал“. Своите дела за развитието на дружеството остави за поколенията чрез страниците на вестника и скоро отишлия си от живота първи зам.-директор на дружеството инж. Станил Станилов.

Единствено пред „Трибуна“ себе си разкри в подробности и авиаторът инженер Нено Влайков,

Духовата музика на „Арсенал“

спомоществователството, което неизменно е тематичен акцент на изданието. Още в първия брой намират място инициативите на „Експертите“ в подкрепа на читалището в Шипка, следват реновиране на детски площадки, дарения на книги, подкрепа за местния маратонец Ради Милев, за Клуб „Киара-Н“, помощи за

крепа за въвеждането на дуалното обучение в Механото, финансовата материална помощ, съдействие за стартирането на новата специалност „Мехатроника“ – вестникът съхранява и тези гравивни начинания. Описани са и действията в кампанията за подкрепа на Математическата гимназия, която получи арсеналско

добрият казанлъшки поет на нашето време Румен Денев и писателят Петър Марчев, журналистът, писател, политик и спортист, покойният вече Емил Пенчев, разказал ценни спомени за първите години на фирмения стадион.

Продължава на стр. 4

СТОЛОВОТО ХРАНЕНЕ – ПРИОРИТЕТ В СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА НА „АРСЕНАЛ“

До 1944 г. във Военната фабрика в Казанлък е имало само една столова за хранене за около 60-80 души, разделена на три отделения – за офицери, техници и чиновници и работници. Намирала се е на мястото, където сега е разположена Алеята на славата. От работници

доксално да изглежда, обектите за столово хранене в завода са били повече от ресторантите в град Казанлък. Социално-икономическите промени след 1989 г. бележат спад в производството, редуциране на персонала и съответно затваряне на много от тези обекти в „Арсенал“.

Откриване на обновения стол в Завод 4

столът е бил слабо посещаван, заради високите цени на храната.

През 1945 г. към фабриката се създава помощно стопанство, което започва да снабдява кухнята с прясно месо, мляко, плодове и зеленчуци. Това оказва влияние върху цените на приготвената храна и дава възможност за по-голяма посещаемост.

20 години по-късно в предприемачеството има изградени 6 стола за хранене,

включително и централният, за нуждите на осезаемо нарасналия персонал на оръжейницата. Закупуват се нови уреди, инвентар и посуда за механични процеси в кухнята. През 1967 г. към отдела за обществено хранене се открива сладкарско отделение за приготвяне на пресни и качествени десерти. На територията на завода работят 10 търговски обекта (лавки) за закуски и други хранителни стоки, а към централния стол е открит сектор за диетично и усилващо хранене. Същата година се открива още един фирмен стол – в завода в Мъглиж, който става осмият. Почти десет години по-късно в експлоатация са пуснати нови обекти за столово хранене – в Завод 3 – с 300 места, към Завод 6 – със 120 места, към Завод 5/110 – за 60 места, а лавките се увеличават с още 5. В края на 70-те години се установява, че десетте стола на фирмата са изхранвали над 9000 души, обслужвани от 116 души кухненски работници.

Към средата на 80-те години на миналия век,

характеризиращи се с ускореното развитие на военната индустрия, Машиностроителният комбинат „Фридрих Енгелс“ разполага със 17 стола, 20 павилиона, 3 магазина. В този период, колкото и пара-

Динамичната обстановка обуславя години по-късно отново подем в дейността на дружеството и отново идва моментът, когато един след друг започват да се отварят обекти за столово хранене – обновени, модерни, с всички удобства и предимства, от които се ползват работещите. За ситуацията днес ни разказва

Йонка Велчева, ръководителка на отдела „Обществено хранене“

Тя добре си спомня деня, в който е постъпила на работа във фирмата – без да се за-

„Преминах през всичко за толкова време и ми е ясен всеки един детайл

от работата. Попадали сме в какви ли не ситуации и сме намирали винаги начин да се справим подобаващо, – разказва Йонка Велчева. – Организацията ни се подобрява с всеки изминал ден. Контролът е на ниво и има точна и строга отчетност. Така можем успешно да изготвим и предстоящите си планове“.

След 2014 г. дейността на отдела се активизира и това започва с реновирането на двете зали на Централния стол. През 2015 г. службата преминава административно към „Арсенал-2000“ АД.

Започва поэтапно реновирането на редица обекти за хранене

на работниците и служителите: в Завод 2 – два обекта, два обекта и към Завод 3, от които в единия тече ремонт в момента, два стола за хранене са открити и в Завод 4, Мъглиж. В момента тече реновирането и на стола на Завод 1. Подменено е кухненското оборудване. Открит е и магазин на „Арсенал“ на Западния портал. Обновена е и складовата база, като е оборудвана с необходимите хладилни площи. А сладкарският цех започва да приготвя торти за всеки арсеналски рожденик – подарък от фирмата. Този жест е по предложение лично на генералния директор инж. Николай Ибушев. „И най-важното – продуктите, от които се приготвят нашите торти, са естествени, без консерванти и без набухватели. Малко слад-

работещите. С минимум средства се стремим да постигаме максимален ефект“, споделя Йонка Велчева.

Ръководството на акционерното дружество непрекъснато полага усилия

за подобряване дейността на столовото хранене. От 2017 г. е създадена ПОС терминална система, която спомага за бързо и лесно обслужване на столуващите в рамките на почивката. Всеки работник и служител във фирмата разполага с карта, чийто дневен лимит е 10 лева. В менюто са включени салати, супи, основни ястия, десерти. Ръководителят на отдела пояснява: „Цените са такива, че позволяват столуващите да се нахранят добре. При това храната е прясно приготвена, питателна, а менюто е разнообразно. То се изготвя поне седмица напред, продуктите се заявяват така, че да не се задържат и да бъдат винаги прясни, придружени задължително от протокол за установен произход, – обяснява енергичната и неуморна Йонка. – Въвеждането на новите технологии в работата ни от няколко години дава възможност всеки, който желае, да влезе в системата и след 11.00 часа да разгледа дневното меню. При това калкулацията и отчетът, освен че са точни, са и улеснени. Това ни позволява да отчитаме ежедневната консумация, да видим какво се търси, какво харесват нашите клиенти и да се съобразим с техните предпочитания“. По думите ѝ, преди въвеждането на противоепидемичните мерки

За отдел „Обществено хранене“ на „Арсенал“

подготовката и обслужването по време на фирмения

Жетон за хляб в „Арсенал“ – Завод 10 - 1948-1964

празник винаги е било истинско предизвикателство. Подготовката започва отдалече със заявките, с доставките, с приготвянето на храната и обслужването и то не само на арсеналци, но и на всички гости на фирмата. „Дни преди това се посрещаха ветерани, после награждаването на отличниците от Алеята на трудовата слава, гости на ръководството... Еуфорията беше пълна. И по стар български обичай на всички трябваше да бъде предложена почерпка. Старалите сме се да се придържаме към новостите, всичко, което предлагаме, да бъде приготвено и поднесено с вкус, да бъде изискано и атрактивно и да отговаря на протокола. Миналата година обявената пандемия и строгите мерки, които бяха наложени от Министерството на здравеопазването, не позволиха провеждането на масовите тържества, но се надяваме с времето нещата да се променят и да се върнат в старото русло“, казва винаги усмихнатата и делова ръководителка на арсеналското „Обществено хранене“.

Днес в отдела, обхващащ всички обекти,

работят общо 48 души персонал

От тях 16 са майстор-готвачи и сладкари. Йонка Велчева има поглед над всички детайли от работата, взема бързи и своевременни решения. Създава отлични колегиални взаимоотношения и е намерила баланс в ръководството, организацията и цялостната дейност на звеното. Според нея само така може да се постигнат поставените цели и задачи. Винаги има нещо ново, което е на дневен ред, винаги има промени, които могат да бъдат направени в интерес на хората. И тя не стои със „скръстени ръце“, готова е с нови и разумни предложения, които да предстват на ръководството за обсъждане.

А в изпълнение на една от основните си социални дейности, благодарение на въведените технически новости, фирменото ръководство осъществява строг контрол, правят се анализи и се очакват новости. Всичко – в интерес на работещите.

Първолета Петкова

Екипът на Йонка Велчева

мисля, отговаря – 7 юли 1979 г. Направо от студентската скамейка в Пловдив, където завършва специалността „Управление по хранителни технологии“. Започва като майстор-готвач и преминава през длъжностите „технолог“ и „отговорник на магазините“, за да стигне през 90-те години до длъжността ръководител на отдела „Обществено хранене“. До днес – повече от 30 лета. След всичките тези години за нея няма тайни в целия процес на този вид социална дейност, на която ръководството особено много държи. А тя държи здраво „в ръцете си“ всяко нещо, свързано с изхранването на хората от дружеството, гостите и клиентите.

карски цехове могат да си го позволят“, с гордост заявява Йонка Велчева.

Тя се връща назад в годините и си спомня, че навремето организацията за хранене в предприятията се е осъществявала чрез купони за храна и стойността им е била в зависимост от условията на труд. Предлагани са закуски, обяд и вечеря. „Сега предлагаме закуски и обяд, като храната се готви по места. Приготвянето на десертите е централизирано и се осъществява в сладкарския сектор в кухнята на централния стол. Приготвяме и междинни хранения – суха храна – сандвичи и захарни изделия. Предназначени са за столовете по заводи, съобразени с работното време и за улеснение на

обектите за столово хранене са посещавани от над 3500 души дневно. „Винаги сме спазвали стриктно всички хигиенни мерки, – допълва ръководителката на отдела. – От година насам организацията в обектите е свързана с противоепидемичните изисквания. Масите са без покривки и се дезинфекцират след всеки столуващ. Вярно, друго си е с красивите покривки и вазичките с цветя по масите, но... сега така се налага. Движението в обектите е организирано еднопосочно и с необходимото отстояние на хората. Изпълняваме всички разпоредения, с цел опазване здравето на работниците и служителите“.

ПАТЕНТНАТА ДЕЙНОСТ – НЕМАТЕРИАЛНИЯТ ДЪЛГОТРАЕН АКТИВ НА „АРСЕНАЛ“

На 26 април всяка година се отбелязва Световният ден на интеллектуалната собственост. За първи път инициативата се осъществява през 2001 г.

Според учредителните документи, Световната организация за интеллектуална собственост, СОИС, е агенция към ООН, създадена, за да насърчи творческата дейност и да защитава интеллектуалната собственост по света. В нея членуват близо 200 страни.

тентен специалист в „Арсенал“ АД инж. Нели Станева.

От самото начало става ясно, че материята е специфична, а самата дейност – „много отговорна, законово обвързана, строго аргументирана, съобразена със срокове и представлява една значителна част от

доставчици и клиенти и др. Всички обекти на индустриална собственост могат да се защитават по национален и международен ред. Националната закрила на този вид обекти се получава чрез регистрацията в Патентното ведомство на Република България. Регистрацията и защитата на обектите на индустриална собственост във всички страни – членки на Европейския съюз, се осъществява чрез подаване на една заявка в Службата за интеллектуална собственост на Европейския съюз, ЕUIPO, със седалище в гр. Аликанте, Испания. Международната закрила на индустриалната собственост става чрез регистрацията в Световната организация на интеллектуалната собственост в Женева, Швейцария, като в заявката се посочват страните, в които е необходимо да се получи защита.

на България от „Арсенал“ са направени 12 заявки за изобретения, от които са издадени 11 патента. Издадени са свидетелства за регистрацията на 41 полезни модела. Свидетелствата за регистрацията на промишлен дизайн са 58, съдържащи 368 бр. дизайна на различни продукти, които също носят печата на Българското патентно ведомство.

При продажба на стоки със защитена търговска марка без разрешение (като имитация на стоки, фалшифициране на

Конвенцията за създаване на СОИС е подписана в Стокхолм, Швеция, на 14 юли 1967 г. и влиза в сила на 26 април 1970 г., като в началото се договарят 184 страни. Тя е изписана на четири езика – английски, френски, руски и испански. Седалището на СОИС е в Женева, Швейцария.

Честването на Световния ден на интеллектуалната собственост е предложено от СОИС през 2000 г. и от следващата година той се отбелязва по целия свят. Основната цел, която си поставя организацията с тази и други инициативи, е да се „повиши осведомеността за въздействието на патентите, авторските права, търговските марки и дизайни върху ежедневния живот, да се честват творчеството и приносът на творците за развитието на обществото в цял свят“.

В необятния свят на патентната дейност ни въвежда единственият па-

нематериалния дълготраен актив на „Арсенал“, както я определя самата Нели Станева.

Какво е „интеллектуална собственост“?

Това е продукт на интеллектуалния труд. Интеллектуалната собственост включва индустриалната собственост и авторското право, както и сродните му права – художествена собственост.

Индустриалната собственост се отнася до изобретения, полезни модели, търговски марки, географски означения и наименования за произход, промишлен дизайн, нови сортове растения и породи животни, топология на интегралните схеми и др. обекти, приложими в индустрията.

Търговските тайни представляват голям обем от информация и ноу-хау, свързани с изобретения на ранен етап, методи за производство, списъци на

Кои са обектите на индустриална собственост в „Арсенал“, които са под закрила?

От 1999 г. всички оръжейни системи, произведени в „Арсенал“, са обект на индустриална собственост и са регистрирани в Патентното ведомство на Република България. Те носят наименованието на дружеството и са познати с него в целия свят. Боеприпасите носят също арсеналската марка на десетка, оградена в два концентрични кръга. На практика компанията има търговски пазари във всички континенти, благодарение на защитена Търговска марка в Европейския съюз, две марки в САЩ, две международни марки за страни – членки на Мадридския съюз, и още в близо 30 други страни. Предстои международна регистрацията на марката „Арсенал“ в още 28 държави.

В Патентното ведомство

Какви са възможностите за разпореждане с интеллектуалната собственост и как могат да се реализират приходи от нея?

С лицензирането на интеллектуалната собственост се получават права върху нея, които позволяват тя да бъде предоставена за ползване на друго юридическо лице за определен период от време срещу съответно заплащане. Другият начин за реализиране на приходи е чрез прехвърляне на права, т. е. – продажба.

В какво се изразява нарушаването на правата върху интеллектуалната собственост?

При използване на продукт, защитен като изобретение, полезен модел или промишлен дизайн от друго юридическо лице, правата могат да бъдат защитени чрез предприемане на съответни действия пред компетентни съдебни органи.

продукти и др.), могат да бъдат предприети действия за блокирането и задържането им пред компетентните национални митнически власти.

Ако фалшифицирането на защитен продукт се извършва в страна, която не е членка на Европейския съюз, се сигнализира чрез използване на Системи за бързо разузнаване при борба с фалшифицирането, откъдето на свой ред се предприемат наказателни мерки.

В случаите на нарушаване на търговската тайна се завежда съдебно дело и се издава съдебна заповед за последващо наказание и/или парично обезщетение.

Независимо на пръв поглед елементарни пункта, които обобщават една дейност, която е свързана със съблюдаването на изключително много документация, със съобразяването на законови разпоредби и нормативни документи, сравнителна статистика и ред други дейности, от които на практика зависи производството и търговията на всяко предприятие или дейността на всяка институция.

**Подготви
Първолета Петкова
със съдействието на
Нели Станева**

Продължава от стр. 2

10 години „Трибуна Арсенал“: Историята

Плеяда художници и дизайнери като Спас Мавров, Румен Петков, Николай Фитков, Венко Юнаков, Стефан Христов, са имали своя професионален старт в „Арсенал“, за което си спомнят във вестника. Славни казанлъшки театри, като Гълъбина Михайлова и Георги Антов, също пазят своята арсеналска история, оставена тук. Тук е и разказът на телевизионера и автор на документално кино Стефан Калчев, стартирал в арсеналския фото-клуб... Запечатани са „гласовете“ на арсеналското радио и пионерите на „Заводска трибуна“. И още – вестникът записва историите на заводските музикални формации. Това са фолклорният ансамбъл с дългогодишния му ръководител Христо Стоянов, танцьори, певци, инструменталисти, духовата музика, музикалната школа, за

която разказва скоро отишлата си Ивелина Цачева, вокалната група, естрадно-сатиричният състав, родил славното казанлъшко КРБ, градският образ на Бай Ганьо и вечният предводител на царците-рози Кольо Царя, също арсеналец.

Именити личности от национална величина присъстват в „Трибуна“ с думи от първо лице редом с изявените арсеналци от Алеята на славата. Конструктори, технолози, специалисти, ръководители на заводи, дирекции, отдели, цехове, участъци и звена... „Обикновени“ работници и служители – хора, човеци. Но точно те правят „Арсенал“ необикновен.

А разказите за него – повече от въздушни.

Диана Рамналиева

ОМ НА КУЛТУРАТА арсенал

Арсеналското златно спортно поколение

ZAKAZANLAK.BG

Синдикалният Първи май:

ДЕЛНИКЪТ-ПРАЗНИК

Синдикалните организации на КНСБ и КТ „Подкрепа“ в Арсенал, в лицето на техните ръководства, водени от Атанас Бозов и Любомир Лалев, поздравяват хилядите работници и служители на дружеството по случай 1 май, Денят на труда и международната работническа солидарност, обявиха в навечерието на празника двамата лидери на профсъюзните организации в предприятието.

Пожеление за много здраве, така важно за всеки от нас днес, за да вървим напред в личното си професионално израстване по пътя на успешното развитие на фирмата, отправиха синдикалните председатели чрез страниците на любимия си вестник „Трибуна Арсенал“.

Атанас Бозов

Любомир Лалев

Сблизо 7100 профсъюзни членове посрещат тази годишния 1 май, Денят на труда и международната работническа солидарност двете синдикални организации в „Арсенал“.

Част от най-големия български синдикат Конфедерация на независимите синдикати в България, КНСБ, организацията в казанлъшката оръжейница към момента наброява 6061 души по данни от края на месец февруари, съобщил нейният председател Атанас Бозов.

Конфедерацията на труда „Подкрепа“ в „Арсенал“ има 1022 членове, според данни, изнесени в навечерието на празника от председателя Любомир Лалев.

Двете профсъюзни организации във фирмата

отдавна са загърбили всякакви конфликти и противоречия и в интерес на своите членове, работници и специалисти с местоработата в „Арсенал“, работят в една обща посока, констатира и от КНСБ, и от КТ „Подкрепа“.

Ежегодната работа по подготовката и подписването на Колективния трудов договор с ръководството на „Арсенал“ е само част от ангажимента на двете организации към техните членове. Действащият към момента КТД е със срок до идващия месец юни, когато се очаква подписването на новото споразумение с фирменото ръководство.

Последната година и синдикалната дейност, в познатия през годините й вид, търпи ограниченията на пандемията от Ковид-19, категорични са Бозов и Лалев. Това е причината Денят на труда и работническата солидарност тази година и в „Арсенал“ да бъде отбелязан необичайно. Което значи, без големи групови срещи и сбирки, без органи-

зиран шествия, концерти, синдикални митинги и други събития, които предполагат струпването на много хора на едно място. Пандемията е и причината тази година големият, обичан и чакан концерт при домакинството на арсеналския Дом на културата в центъра на Казанлък, да бъде отменен. Няма да има и поднасяне на цветя пред местата за отдаване на почит пред синдикалните дейци на Казанлък и паметната плоча на загиналите от трудови злополуки пред ДК „Арсенал“.

Ежедневната работа и на двете профсъюзни организации обаче далеч не е спряла заради пандемията, макар и ограничена от спазването на санитарните мерки против разпространението на вируса, категорични са от двете централи. От „Подкрепа“ са организирали дейността си виртуално, ръководството „се събира“ онлайн, гласува по вайбър, контактува с хората по месинджър, споделя лидерът Любомир Лалев. Самият той продължава да бъде на разположение на хората в обедната почивка в офиса на организацията, където постоянно консултации дава и заместничката му Светлана Станчева.

Ежедневно в офиса на КНСБ може да бъде открит и председателят Атанас Бозов, както и секретарката на организацията, ангажирана с текущата дейност, която във време на пандемия, макар и ограничена от мерките, не намалява. Нещо повече, ежедневната обработка на молбите за помощи при медицински проблеми на арсеналци и техните семейства дори нараства като обем. В тази ситуация работническата солидарност в „Арсенал“ намира израз в отпускането на възможно повече помощи от синдикалната каса и организирането на фирмени и градски благотворителни кампании

в подкрепа на нуждаещите се.

Комисиите по отпускане на средства заседават редовно и разглеждат изключително внимателно постъпилите молби, с оглед най-правилна преценка за подкрепа на най-нуждаещите се, според здравословното състояние и личните им доходи.

КНСБ във фирмата отпуска индивидуални средства до 400 лв. Когато има нужда от по-голяма финансова подкрепа, арсеналци събират още лични средства по цехове, отдели и заводи, не рядко се повдигат и по-широки кампании с помощта и на фирменото ръководство, което отпуска допълнителни средства, и на цялото гражданство на Казанлък, с подкрепата и на двете фирмени медии – в „Трибуна Арсенал“ и сайтът „За Казанлък“.

Грижата за здравето: основен приоритет

Грижата за здравето в работещите в „Арсенал“ в последната година е основен приоритет. Болните се подпомагат не само финансово. Синдикатите се ангажират с осигуряване на помощ при настъпването в балнеосанаториуми от системата на НОИ, с участието в разпределението на работниците и служителите в безплатните смени за почивка на море в хотел „Арсенал“ в Несебър, с подпомагане организацията на профилактичните прегледи в предприятието, а напоследък – и с изготвянето на ваксинационния план за имунизация против Ковид-19. Цялата дейност по опазването на здравето

Арсеналци винаги са били сред най-активните в страната, защитавайки правата на работниците и служителите, сн. архив КТ „Подкрепа“

се реализира с подкрепата на фирменото ръководство при личния ангажимент на генералния директор на „Арсенал“ АД инж. Николай Ибушев, изтъкват и двамата профсъюзни лидери. Като изключително полезни оценяват от КТ „Подкрепа“ действията на мениджърската на дружеството по разкриване на Кабинет за медицински лабораторни изследвания в сградата на арсеналската поликлиника. Принос за това имат фирменото ръководство и ръководството на ДКЦ „Поликлиника-Казанлък“ в лицето на новия управител д-р Краси-

мир Пейчев. Така в „Арсенал“ вече могат да се вземат проби за изследвания, като резултатите се носят в заводската поликлиника още на следващия ден, изтъква лидерът на ФСО на КТ „Подкрепа“ Любомир Лалев. Това решава проблема с напускането на работното място за излизане в часове отпуск за прегледи в града. В тази посока е и работата на ръководството за осигуряване на лекари – специалисти по основни заболявания. Преди това се на територията на фирмената поликлиника да бъдат извършвани прегледи от специалист невролог и кардиолог, за което се водят преговори.

Ваксинацията на място в „Арсенал“ също е значим успех за справяне с кризата от Ковид-19, отчитат още от КТ „Подкрепа“. Както е известно, в заводската поликлиника се извършва ваксинация с „Модерна“ – факт, отново резултат от разговори между фирменото ръководство и управителя на общинската поликлиника. По данни на „Подкрепа“ в „Арсенал“, към момента има повишен интерес към ваксинацията при имунизирани вече няколко души от фирмения персонал.

Профилактичните прегледи се подновяват

Пандемичната ситуация в България със сигурност се отрази на графика на профилактичните прегледи в рамките на последната година, споделя Любомир Лалев след участието си в последното заседание на Комитет за условията на труд (КУТ),

проведено на 13 април. По препоръка на Службата за трудова медицина и със съдействието на ръководството и профсъюзите, от 10 май стартира кампанията по възобновяването на профилактичните прегледи, които ще бъдат по график, според степента на риска на упражняваната професия от всеки арсеналец, е станало ясно на заседанието. Участниците в него са отчели и ситуацията с травматизма сред персонала през изтеклата година, набелязани са мерки за превенция през следващия отчетен период. Синдикатите са удовлетво-

рени от отчета пред КУТ и направените изводи от специалистите.

„По традиция, ще намерим и тази година форма за уважение към пострадалите на работното място по повод 28-и април, Международния ден на почит към пострадалите при трудови злополуки, който се отбелязва в над 100 страни в света“, коментира още лидерът на КТ „Подкрепа“. Според него, синдикатите също следва да работят за повишаване на вниманието на хората по време на работата, особено в ситуацията на растяща тревожност поради лични и семейни проблеми във връзка с преминаването ни през пандемията.

Синдикатите в подкрепа на спорта и културата

Силната профсъзна традиция в „Арсенал“ от времето на мощните самодийни формации в изкуството, културата и спорта днес със сигурност продължава в усилията на КНСБ за подкрепа на колективни и индивидуални изяви в тези сфери. „КНСБ и днес подкрепя свои членове за фестивали и конкурси, както и участия на талантиливите деца на арсеналци в различни форуми и надпревари“, отбелязва председателят Атанас Бозов. Дори и през трудната 2020-2021-ва са подпомогнати инициативи като Международния детски етнофестивал в Хасково. Сериозна подкрепа от 1000 лв. фирменият синдикат оказва и в изграждането на Паметник на загиналите във войните за Свободата на България от казанлъшкото село Ясеново, дало над 100 жертви. Спортните турнири, подкрепени от КНСБ, тази година не са проведени в големия си мащаб, по-малко са и другите мероприятия, но са дадени помощи на арсеналски семейства за изгорелите им къщи, за болните им деца, за членове на семействата със здравословни проблеми. Активно се работи, заедно с ръководството, и за почивката на работниците и служителите това лято в Несебър.

През последната година широката международна дейност на КНСБ е преустановена. Като цяло синдикалната дейност в „Арсенал“ страда от мерките при пандемията, но тя не е спряла. Преформатирана в новите условия, тя си остава върна на традицията. Съществено остава – солидарността между хората, тази „запазена марка“ на хилядния арсеналски колектив, тук е не просто израз, повтарян преди всеки Първи май, а опора в ежедневието. Защото хората си помагат и разчитат един на друг. Сигурно затова и Атанас Бозов, и Любомир Лалев, без изобщо да са се наговаряли, в навечерието на празника категорично подчертават: „Първи май е не само Ден на труда, той е и Ден на работническата солидарност!“.

Диана Рамналиева

МЪГЛИЖ ПРАЗНУВА

„Арсенал“ АД подкрепя празничните инициативи на Община Мъглиж по случай Цветница и Великден

Пролетните празници Лазаровден и Цветница – празник на град Мъглиж, са част от Великденския обреден цикъл, посветен на обновяването на природата и възкръсването на живота. Честват се последните събота и неделя преди Великден. С празнуването им християните се подготвят за големите Великденски празници. В условията на тежка пандемия от COVID-19, с финансовата подкрепа на „Арсенал“ АД, ще бъдат реализирани поредица от мероприятия, с които ще се внесе пълнотата и разнообразието в сивото ежедневие на хората от град Мъглиж. Тази година, в навечерието на 24 април, за пръв път

специална великденска украса ще радва жителите и гостите на града. Община Мъглиж и Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни организират общински конкурс за разказ, предание, стихотворение, песен или картичка, посветени на Лазаровден или Цветница. В конкурса могат да участват всички деца на възраст от 6 до 14 години, живеещи на територията на община

получат грамоти за участие.

Традиция е организирането на общински конкурси по значими за децата теми, свързани с гарантиране на техните права, които им носят радост и удовлетворение. За превантивната си дейност Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни в Община Мъглиж през 2018 година е удостоена с плакет „Аз гарантирам щастли-

во детство” от Държавната агенция за закрила на детето.

На Лазаровден малките лазарки при НЧ „Пробуда-1869“ – Мъглиж, ще влязат виртуално със своите песни и пожелания във

Уважаеми жители на град Мъглиж,

Приемете моите най-сърдечни пожелания в този специален ден – празникът на град Мъглиж – Цветница!

С огромно уважение към Вас, пожелавам всеки дом да бъде изпълнен с много щастие, мир, късмет, сплотеност и хармония. Нека живеем в разбирателство, обич и оптимизъм!

Нека блясъкът в погледа Ви никога да не помръква!

Денят да Ви се усмихва още от утрото!

Мечтите Ви да не губят красотата си, а Ви е – невероятната способност да ги сбъдвате!

Нека вселената бъде с Вас и Ви съдейства във всяко ново начинание!

Светли Великденски празници!

Д-р Душо Гавазов
Кмет на община Мъглиж

всеки дом чрез специално заснет за целта видео клип.

Тази година във всеки дом, по иновативен начин, чрез специално изработени

картички, ще достигне поздравът на кмета на община Мъглиж д-р Душо Гавазов по повод празника на града – Цветница.

ДА ПОДРЕДИМ ВЕЛИКДЕНСКАТА ТРАПЕЗА

Предлагаме ви няколко рецепти на арсеналските майстор-готвачи

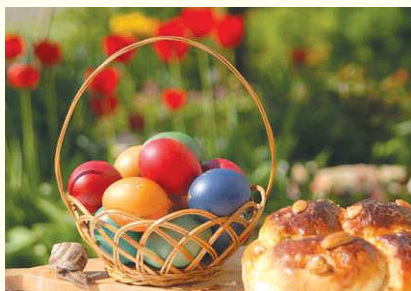
Мария Петкова предлага една нова и по-богата **Великденска салата „с нововъведения“**: 1 бр. зелена салата; 15 листа спанак; 5 репички; 3 сварени яйца; ½ връзка пресен лук; ½ връзка пресен чесън; 50 гр. кълнове; 1 бр. настърган морков; 12 бр. маслини; 1 с. л. ленено семе; 1 с. л. слънчогледови семки. Подправки – по желание.

Пухкави Великденски курабии по рецепта на **Румяна Харизанова**. **Продукти:** 5 яйца; 2 амонячни соди; 1 ½ ч. ч. захар; 1 ч. ч. кисело мляко; 1 ч. ч. мас (масло); 1-2 ванили; кората на един лимон; брашно за меко тесто – около 1-1,200 кг.

Приготвяне: Яйцата се разбиват. В киселото мляко се гаси содата и се прибавя към яйцата, като се добавят захарта, маслото, ванилията и настърганата кора от лимона. Всичко това се разбива, към него се прибавя брашното и се меси меко тесто. Разточва

се на кора с дебелина 5 мм и се изрязват курабии с формичка или чаша. Нарездат се в тава върху хартия. Намазват се с разбит жълтък и се поръсват с кристална захар. Пекат се на 170-180 градуса до бледо порозовяване. Колкото повече загар хванат курабийките, толкова по-хрупкави стават.

Найден Панделов препоръчва **агнешко горски кебап**. За целта са нужни следните продукти: агнешко месо – 2 кг.; пресен лук – 1 връзка; рязани домати – 150 гр.; пресни гъби – 300 гр.; олио – 200 мл.; гюзум, черен, червен пипер и сол на вкус. Варен бял ориз или друга подходяща гарнитур.

Месото и всички останали продукти се запържват. Прибавят се подправките. Всичко това се изсипва в тава, залива се с вода и се оставя да vri около 3 часа на 200 градуса във

фурната. Накрая се съгъства с брашно. Поднася се с гарнитурата по избор.

Печено агнешко бутче в гювеч предлага **Стефка Манева**. **Продукти:** едно агнешко бутче; 4-5 картофа; 2-3 моркова; 200 гр. гъби; пресен лук; бира – 1 к. ч.; вода – 2 ч. ч.; сол; черен пипер, пресен розмарин, магданоз, джо-

джен, 200 гр. масло, олио.

Приготвяне: Всички подправки се смесват, смилат се в блендер и с тях се намазва бутчето от всички страни. Слага се в гювеч и около него се нареждат останалите продукти. Полива се с бирата, олиото и водата и се пече в загрята фурна на 180 градуса за 2 часа. Поднася се порция от бутчето със зеленчуци и... чаша вино.

Вкусен и весел Великден!

Отец Константин:

ВЪЗКРЕСЕНИЕТО Е ТАЙНАТА НА НАШИЯ ЖИВОТ

- Отец Константин, в очакване сме на големия християнски празник Възкресение Христово. Възкресението – това ли е тайната на живота?

- Да, това е, но то е тайна не на Божествения, а на нашия живот. Господ умира и възкръсва заради нас, та да можем, умирайки, да възкръснем и ние: „Где ти е, смърте, жило? Где ти е, аде, победата? Смъртта биде погълната с победа“, четем в Писанието. И това е вярно, преживял съм го. Ако бях само го прочел, отдавна да го бях забравил. Но го запомних, защото, както казах, съм го преживял. Не мога да го обясня, но го знам. За това е и вярата, тя първа ни намира, още преди да сме узнали както трябва. Та, Възкресението наистина е тайна на живота. И тази тайна е скрита вътре в нас. Трябва да я потърсим в себе си. Това е велико откритие. Повечето от това няма. Защо човекът стои в храма, защо монахът отива в планината? Те нещо са преживели, нещо са познали, по-точно Някой.

- Какво е вярата днес?

- Днес вярата е позабравена в какво или в Кого вярва. Някак си е ослепяла. Трябва да ѝ се отворят очите. „Очи имате, а не виждате, уши имате, а не чувате“. Не е проблем само на днешния ден. Ще рече, че отдавна, много отдавна вървим натам, откъдето вършност трябва да се върнем. Хрис-

Още от малък съм мислил, че това, което виждаме, не е всичко. Вярвах, че невидимото има свое съдържание. И в крайна сметка така се оказа. Но трябваше да се учи и разбира. Започнах да чета много преди университетта, какво ли не – теософия, езотерика, индуизъм... И това едва не ме погуби. Преди да срещна Бог, се срещнах с дявола. Да, така беше. Казвам го, защото ме питах, иначе не обичам да говоря за тия някогашни неща. После Бог ме намери, познах Го, преди да бях чел за Него, но разбрах, че е Той. Оттам нататък пътят беше ясен. Богословие, свещенство и т.н. до ден днешен. Накратко – това беше.

тос е нашата цел. „Аз съм Пътят и Истината, и Животът“. Забележете, Господ е и Път. Към Него се движим, но и по Него пътуваме. Ние буквално стъпваме по Него и Той насочва нашите стъпки. Тъй близо са човекът и Бога. И, ако това е така, защо тогава сме се отдалечили и следователно, накъде вървим?

- А религията?

- Това с религията е много интересно. Преди време о. професор Йоан Романидис написа статия, която е озаглавена: „Православието като лечение от болестта на религията“. Вярно, религията е болест. Православието не е религия. В религията имаме култ към божеството, но нямаме жива връзка

с него. Някакъв бог е там на небето, а ние сме тук, на земята. Принасяме жертви и т.н., но кой го е грижа за нас. Докато в Православието Бог е с нас: „Там, където сте двама или трима, събрани в мое име и аз съм посред вас“. Това ни казва Христос и ние се събираме и Той е с нас. По време на богослужението даровете хляб и вино се превръщат в тяло и кръв и ние вкуваме от тая храна. Къде го има това, човек и Бог – един с друг, буквално един в друг. „Царството Божие вътре във вас е“.

- В днешния модерен свят необходимо ли е Вероучение сред децата?

- Във връзка с това, което казахме дотук, ясно е, че Вероучението много би допринесло. Някога то е било основна дисциплина в училище. Стои на първо място в старите дипломи. Основен миогледен предмет. Мисля, че ние сме единствената православна държава, в която това не се изучава. В университетите има такава дисциплина, в училищата – не. Странно е. Така оставаме без представа за това, в което уж вярваме. И този процес тече вече 80 години в тази държава. Животът задава своите нови въпроси. Никой не познава човека по-добре от църквата. А ние не знаем нищо за това. Така оставаме в плен на собственото си невежество.

- Как тогава да при-

влечем младите хора към храма?

- Не знам как трябва да бъдат привлечени. Но с течение на годините в нашия храм се оказаха много млади хора. Наблюдавам ги, без да искам и съм удивен от това, което те представляват. Чудесни деца! Много умни, послушни на родителите си, обичачи Бога. Ако децата на тоя народ се окажат в храма, всички ще заприличат на тях. Това би било прекрасно. Но, уви, не е факт. В църквата Христос сам възпитава човека. И това е необикновен факт, без който не можем да минем.

- Посрещайки празника Възкресение Христово, какво всъщност трябва да осмислим?

- Хубава дума – осмислям, произлиза от думата смисъл. Големият психоаналитик и психиатър от 20 век Виктор Франкъл пише много за това. Той нарича човека същество в търсене на смисъл, на висш смисъл. Бих казал, че във Възкресението ние намираме този смисъл, дори бих го нарекъл Първосмисъл. За това празнуваме. А празниците са повод за радост. „Ето, благовестим ви голяма радост“, казали ангелите на хората преди две хиляди години. Ето го намереният жив и неумиращ смисъл. Оттук произтича много неща, за които няма време да говорим, но, ако се окажем в храма, ние постепенно ще ги научим.

Юлия Младенова

ВИКТОРИЯ С КАУЗА ЗА ВЕЛИКДЕН

Младата казанлъчанка Виктория Аврамова, с която иска да зарадва за Великден нуждаещи се възрастни хора. Момичето, което е от екипа на любимия на казанлъчани и гостите на града ресторант „Орешака“, и нейни колеги успешно осъществиха Коледната кампания „Помогни в нужда“. Тогава инициаторите събраха над 3500 лева, плюс продукти от първа необходимост, още 1000 лева за деца в неравностойно положение и детски ранички. С всичко това те зарадваха с коледни пакети възрастните хора от 62 домакинства в Бузовград, Енина, Крън, Розово и Овощник, малчугани в неравностойно положение и многодетното семейство на Цанка и Иван Палови. За всички дарения и направени разходи организаторите си водеха строга отчетност.

За Великденските празници Виктория отново призовава хората с щедри сърца да се отзоват с дарения за възрастни хора в нужда. „За Коледа направихме списъци с нуждаещи се и когато разнасяхме пакетите по домовете, видяхме, че има хора, които крайно се нуждаят от помощ. Има и такива, които биха се справили и сами. Затова ние актуализирахме списъците и сега искаме да помогнем на онези 50-60 души – възрастни и самотни хора, на които животът никак не е лесен, трудно се справят и наистина имат нужда от нашата подкрепа“, споделя Виктория Аврамова. Идеята ѝ е за тях да бъдат осигурени козунаци и великденски яйца, за да почувстват празника. А за семействата с деца ще бъдат подготвени и торбички със сладкиши.

За всички, които имат желание да се включат в благотворителната кампания за Възкресение Христово, Виктория Аврамова оставя своя телефонен номер: 0892718064, за уточняване на подробностите.

Юлия Младенова

Благодарствено писмо

До Ирина Добрева,
началник-цех 400, Завод 1

Уважаема госпожо Добрева,
Безкрайно сме благодарни за вещото Ви ръководство и насърчителните думи, които означават много за нас.

Благодарни сме за възможностите, които ни дадохте, за времето и усилията, които ни посветихте.

Приемете нашите най-искрени пожелания за здраве и нека много и неподозирани радости да изпълват дните Ви напред.

От колектива на Завод 1/400,
„Арсенал“ АД

Арсеналец намери и върна голяма сума пари

Сави Алексиев е монтьор в Завод 2 на „Арсенал“ АД. Преди време, на влизане през централния портал на завода, той забелязал, че единият от намиращите се в близост банкомати издава звук, че има невзети банкноти. Изчакал известно време, но тъй като никой не се появил, ги прибрал от устройството. Те били на обща стойност 400 лева. Веднага уведомил своя началник в Завод 2 Никола Попов, че

е намерил пари, които някой е забравил в банкомата. За да не се губи време, пък и празници идвали, Сави побързал да ги внесе в банката, от чийто банкомат били изтеглени. За целта си пунал часове от отпуската, оставил си и телефонния номер. По-късно се разбрало, че парите били на жена, също арсеналец. А за стареното добро от Сави и едно благодаря е достатъчно.

ВАСКА ЕМАНУИЛОВА

Неизчерпаемостта в вдъхновението в скулптурата

Васка Емануилова /1905-1985/ е българска художничка и първата жена-скулпторка, оставила трайна диря в българската скулптура. Народен художник. Завършва Художествената академия, специализира скулптура в Париж. Съсновенател е на Дружеството на новите художници и на Националния музей на изобразителното изкуство. В скулптурата твори в жанровете малка пластика, голо тяло, монументална композиция. Създава скулптурни портрети на много свои съвременници. Известна е и със своите еротични серии. Заедно с Мара Георгиева, Почетен гражданин на Стара Загора, 1970, изработват централната композиция на Паметника на съветската армия в София. Васка Емануилова е носител на орден „Червено знаме на труда“ 1961.

По повод 100 г. от рождението ѝ Софийската градска галерия представи изложбата „Животът на формата“. През 2006 г. в София е открита галерия „Васка Емануилова“, филиал на СГХГ.

Творби на Емануилова са притежание на Националната художествена галерия, на галерии в страната и на частнибирки в България и по света. Гласът на именитата скулпторка се пази в Златния фонд на БНР.

Васка Емануилова,
худ. Руска Маринова

Васка Емануилова Игова. Родена е на 25 декември 1905 г. в село Комщица, Годечко, в семейството на свещеника Емануил Игов и съпругата му Руска Кържина. Неин брат е микробиологът акад. Игнат Емануилов. Васка завършва VI клас в София. На 17 години е приета в Държавната художествена академия.

Академията. Неини преподаватели са проф. Иван Лазаров – по скулптура, и проф. Цено Тодоров – по рисуване. С композицията си „На нивата“ Васка печели първа награда в студентски конкурс. От живото чувство в творбите ѝ е впечатлен Сирак Скитник – един от най-авторитетните художествени критици у нас. Завършва през 1927 г. и участва в изложбите на жени-художнички. Тъй като нямала собствено ателие, до 1931 г. работела в академията, в ателието на проф. Марин Василев, което той ѝ отстъпил. Първите творби на младата

други музеи, катедрали, архитектурни паметници, общува с отдавна живеещи във Франция български творци. Съкратила престо си, тъй като заради войната имало вероятност да затворят границите. Тя и още двама души поели обратно към България. Пресичайки Германия, преживели голям ужас: в купето нахълтали нацисти с пречупени кръстове, нахвърлили се върху тях, казали им, че, щом идват от Франция, значи имат въшки. Българите се чудели как да ги „омилостият“, накрая се сетили, че носят хубави цигари. Дали им ги и нападателяте изчезнали. В началото на 2021 г. в галерия „Васка Емануилова“ е експонирана изложбата „Срещи в Париж“ – 44 произведения на художнички и скулптори, пребивавали в Париж и изпитали влиянието на модерното френско изкуство – Ненко Балкански, Илия Бешков, Джон Попов, Донка Константинова... За пръв път са показани и около 200 скици на Емануилова, направени в Париж – буквално от боклука ги изровила племенницата ѝ. Сред експонатите е и неиздаден неин ръкопис, в който е описала пътуването си и перипетии по завръщането.

Особен случай. В българския художествен живот Васка Емануилова е смятана за особен случай. Защото: тя е първата жена-скулптор със значимо място в него, отстоявайки своя тема – голото женско тяло. Не се стремела към богатство и величие. Била активна личност, интелектуалец с непоклитими леви убеждения, искрена и борбена, готова да защити справедливостта, без да се тревожи за себе си. С много добро чувство подкрепяла младите творци и интереса им към българските и новите европейски тенденции в изкуството. Смятала, че то трябва да е обвързано с действителността, с проблемите на обикновените хора и да бъде подчинено на принципите на най-модерните тенденции в скулптурата, графика и живописата. „Идеалът на художника е да стане художник и живописец... Идеалът на художника е да стане художник. А това означава да отрази вътрешно живото“, казвала Емануилова. В най-близкия ѝ кръг били Мара Георгиева, с която заедно живеят и работят, Иван Лазаров, Донка Константинова, Марко Марков, Илия Бешков...

На сътрудничеството ѝ с други творци е посветена изложбата „Прочити“, 2018.

Творчеството. Като художничка със специфичен почерк в акварелите и рисунките си, Васка Емануилова имала интерес към природата, природата, бита на селския човек и християнските образи.

„Манастир – есента“, 1965

В пластичния си език в скулптурата имала ярко изразена индивидуалност. Теракото била нейният материал, но, за да извае фигурите си, еднакво умело използвала и гипс, и бронз. Разработва теми от класовите борби и социалистическия труд, създава портрети и скулптури на известни творци: Николай Хрелков, Илия Петров, Стоян Венев, Васил Стоилов и др. Изработва и серия от изящни женски и детски портрети. Самата тя била предпочитан модел, често позирала на Стоян Венев, Ненко Балкански, Руска Маринова, Джон Попов, Кирил Петров, Светлин Русев... „Хващали“ я в различни възрасти и състояния, но винаги красива и одухотворена.

Голото тяло. Васка Емануилова обожавала Роден. За своите прекрасни женски фигури, голо тяло, с които си спечелва име, била вдъхновена именно от него. Увереност да работи с голото тяло като изразно средство придобила в Париж. Сред най-добрите ѝ творби са „Девојка с плащ“, „Седяща жена“, „На морския бряг“. Прословутите ѝ еротични серии, както и близостта ѝ с Мара Георгиева, обилно подхранвали всякакво говорене. Въпреки това тя разчулила пуританската свенливост на обществото и наложила естетиката на голото женско тяло. Двете ѝ чудесни женски фигури към фонтаните в парка „Оборище“, възстановени наскоро от Софийската

община, предизвикали навремето нееднозначни възгледи. В българското изкуство има и други примери на еротизъм в творчеството – Стоян Венев, Илия Бешков, Димитър Казаков-Нерон и др.

В столицната градска среда. 60-те и 70-те години на XX век са зрелищен период в творчеството на Емануилова, най-плодотворният. В произведенията ѝ винаги се откриват изключително майсторство и артистична изненада. Нейни скулптури са експонирани в парковата среда на столицата. Във временната скулптурна украса на София тя участва с фигурата „Работник“. Най-известното ѝ произведение, в съавторство с Мара Георгиева, е централната композиция на Паметника на съветската армия, 1953, представяща войник, мишнор и майка с дете. Всички останали барелефи на паметника са на мъже-скулптори. Тандемът Емануилова-Георгиева създава редица тематични паметници и из страната.

В началото на 90-те години се появява манията частни колекционери да отливат в бронз многобройни копия на фигури на Емануилова и да ги продават. Малки нейни скулптурни творби били вандалски изотригнати от софийския пейзаж: „Дете със стомна“ на бул. „Сливница“, „Гроздоберачката“ до Римската стена, „Момиче с книжка“ до Халите, „Момче с гъска“ до Орлов мост. Днес някои техни копия са запазени в галерия „Васка Емануилова“.

Васка Емануилова е признат скулптор приживе. През 1961

без много шум, Светлин Русев казва: „Васка Емануилова – една ярка личност, подчинила всичко на един пластичен идеал, се раздели с най-хубавото, което беше създала в своя достоен живот. Това е „раздяла-пример“, един нов и неповторим паметник на грижата за духовната нива на нацията и на извисената нравственост, морал и кураж“. На 11 юли с. г. именитата скулпторка си отива от този свят на 79 години.

Галерията. След нейната смърт на ул. „6 септември“ е открита постоянна експозиция с творбите ѝ. През 90-те години обаче, поради реституция на имота, галерията била затворена. Предчествието на скулпторката се сбъднало. Срещу две „скапани“, според Светлин Русев, докоча чета Софийската община подарила огромна, модерно построена галерия. „Едно от най-достойните дарения, това на Васка Емануилова, изключителен творец и достоен човек, стана жертва на едно пладнешко безобразие, гримирано като реституция“, възмутил се Русев. Творбите били прибирани в депата на СГХГ, 12 години те били невидими за публиката. Няколко години имотът бил обитаван от наркомани, скитници и пияници. През 2006 г. личността и творчеството на Васка Емануилова обединили общинските съветници от всички партии и столичният Общински съвет взема решение да се намери друго място за галерията-филиал. То било намерено – 350 кв. м. на бул. „Янко Сакъзов“ 15, в центъра на София, близо до парково пространство с фонтан със скулптура на Емануилова. Музеят, макар и не много голям със своите 4 зали, преливащи една в друга, е с големи прозорци, с бронирани врата и добро хранилище, с климатична инсталация и чудесно осветле-

Галерия „Васка Емануилова“, основната експозиция

г. е удостоена с орден „Червено знаме на труда“.

Дарението. В началото на 1985 г. Емануилова дарява на Софийската градска галерия 90 свои скулптури, 48 акварела и 35 рисунки, 15 от тях – подарени ѝ от Кирил Петров. Наскоро част от творбите в дарението бяха показани в изложбата „Животът на формата“. Тя дарява и ателието си на ул. „6 септември“ № 9, в което била подредена и предсмъртната ѝ изложба. След щедрия си жест скулпторката прокукувала: „Това място сигурно ще бъде превърнато в бар“. По повод дарението, направено

ние. Днес галерия „Васка Емануилова“ е музей център, който с постоянна експозиция съхранява и показва творчеството на големата скулпторка – като част от българската история и култура. Предоставя изложбено пространство и за съвременното изкуство, и за различни художествени събития. Един достоен начин ценителите да се докоснат до неизчерпаемостта в вдъхновението на първата жена, оставила незаличима диря в българската скулптура.

Мария Рашкова

Издателски съвет: Николай Ибушев, Янко Запрянов, Цветан Шиков, Добрин Драгнев. **Редколегия:** Юлия Младенова – гл. редактор, Първолета Петкова, Диана Нейчева, Мария Рашкова, Мария Пискова, Искра Буюклиева, Венко Юнаков. *Със съдействието на КНСБ и КТ „Годкрепа“ в „Арсенал“ АД.*

За връзка с редакторите на „Трибуна Арсенал“: e-mail: tribuna.arsenal@gmail.com; Юлия Младенова: 0882 98 70 14, e-mail: julia_mladenova@abv.bg, Първолета Петкова: 0887 84 65 34; Диана Рамналиева, e-mail: diana_ramnalieva@abv.bg; Мария Рашкова: 0882 98 70 12